

Hoop, zuivere en (on)mogelijke opgave Marijke Vanhoutte

1 Samenvattend overzicht van het artikel

In dit Jubeljaar van de hoop een bijdrage die niet zoals gewoonlijk een gewoon doorlopende tekst is, maar die eerder een poëtische meditatie vormt rond vijf mijmeringen.

1 Woede en moed zijn twee prachtige dochters van hoop (Augustinus). Geconfronteerd met de realiteit, en vergroot door verontwaardiging, kiezen we om niet verlamd, maar hoopvol in het leven te staan.

2 Het verlangen naar 'iets anders' is als een kier waardoor iets nieuws kan groeien. Ook al zit er iets van 'twijfel' en 'angst' in de hoop, er zit ook iets in van het 'verwachten van het onverwachte'.

3 In de heilsgeschiedenis is God de waarborg voor geloof, hoop en liefde. Hoop is een godsgeschenk dat we in het gebed op het spoor komen.

4 Een rode draad in de Bijbel is dat God in verloren situaties telkens weer een nieuw begin creëert. Dit doet Hij ook in Jezus die zijn eigen zending ziet in het spoor van Jesaja 61. Contact met zijn Vader in nachtelijk gebed houdt Jezus' levensroeping levendig en overwint moedig alle verontwaardiging, en woede.

5 Daartoe worden ook wij uitgenodigd. Zoals de hopeloze Emmaüs-gangers die onverwacht door de 'vreemde man' tot inzicht komen en in het breken van het brood begrijpen dat Hij er werkelijk is en hen zendt om Blijde Boodschap te brengen. Al die tijd blijft de Hoop met hen meewandelen.

2 Methodische suggesties

- De tekst van de bijdrage is aangevuld door een compilatie van wat kerkgangers uit Genk lukraak schreven bij de vraag: "Waar zie ik een teken van hoop?" Je mag veronderstellen dat de deelnemers die vooraf gelezen hebben. Ik zou er niet op terug komen.
- Maar het zou een mooie start van deze bijeenkomst zijn, om na het samen doornemen van de samenvatting, individueel na een stilteperiode heel persoonlijk voor zichzelf een paar zaken te noteren bij die vraag: "Waar zie ik een teken van hoop". Daarna kan er een uitwisseling volgen. Wie het wil kan zijn/haar antwoord(en) gewoon in de groep brengen.
- Een volgend iets zou wellicht nuttig zijn: Je laat het lied beluisteren van Lisa Ostermann, *God heeft een vraag*. (De tekst ervan staat in het boekje afgedrukt). Je leidt het als volgt in: *God mijmert in zichzelf over de diersoort die hij de laatste dag zal scheppen, nl. de*

mens. Die blijkt toch in de loop der eeuwen een bizar gedrag te vertonen. Soms vraagt God zich af of de mens zichzelf wel zal overleven. Maar blijkbaar zullen slavernij, dictatoriale regimes, klimaatverandering, zelfs 'Gaza', de mens niet doen besluiten: het lukt niet meer. Telkens weer zijn er kleine tekenen van hoop die doen overleven. Zodat God zelf de mens smeekt om de zwarte gedachten op te geven en hem vraagt: "Leer mij alsjeblieft hoop".

- Daarna kan je een keuze uit de gespreksvragen doornemen en afsluiten met het gebedsmoment.
- **Bijlage 2** bevat het gebedsmoment. **Bijlage 3** is een tekst van Mark Janssens over hoop na zelfdoding van een jongere.

3 Piet Raes, Het kale meisje in het donker, Otheo, 2025

Geschreven door: Jane Marczewski

Hier o.m. de recensie door Evert van der Veen in *Boekenkrant* febr. 2025.

Getuigenis van gelovige hoop

Op 19 februari 2022 overlijdt in San Clemente, in Californië, Jane Kristen Marczewski, beter bekend onder Nightbird, aan de gevolgen van borstkanker. Ze is dan 31. De wereld heeft Jane een jaar eerder leren kennen toen ze, op dat moment al zwaar ziek, deelnam aan America's Got Talent en de 'golden buzzer' won voor haar lied *Its OK*. *Het kale meisje in het donker* verzamelt de ontroerende blogposts waarin Jane Marczewski openhartig over haar ziekte bericht. Dit is het verhaal van een ontzettend getalenteerde vrouw die door een vreselijke ziekte tot wanhoop wordt gedreven maar ontdekt dat de hoop haar vasthoudt, ook al moet zij uiteindelijk alles loslaten. *'Ik heb God een bedrieger en een leugenaar genoemd. En ik meende het. Ik heb hem gezegd dat ik wilde sterven. En ik meende het. Mijn tranen zijn het enige gebed dat ik nog kan zeggen. Noem mij verbitterd als je dat wilt – dat is niet meer dan fair. Maar reken mij ook bij Gods vrienden. Want ik heb hem gezien. Ik heb zijn levensadem gevoeld. Ik heb in zijn schaduw gerust. Ik heb liggen staren naar de boodschap die hij op de vloerschreef: Ik ben ook verdrietig.'*

In *Het kale meisje in het donker* vertelt zij over haar leven, haar ervaringen tijdens het ziekteproces. Door alles heen speelt haar geloofsvertrouwen een grote rol. In God vindt Jane haar kracht om staande te blijven gedurende de jaren van haar ernstige ziekte. Dat neemt niet weg dat zij ook geloofsstrijd kent.

In korte zinnen die veel inhoud hebben, weet zij haar gevoelens te vertolken. De ziekte is een proces waar Jane diep op ingaat en over nadenkt. Het boek heeft dan ook een zeer beschouwende stijl.

Marczewski is open over zichzelf en beschrijft haar negatieve gevoelens maar houdt vast aan de liefde. Kanker heeft haar "een onwrikbaar geloof in onvoorwaardelijke liefde ... om er als mens gewoon te zijn" (p. 26). In de hulp en het meeleven van mensen om zich heen ervaart Jane Gods nabijheid. De hoop speelt een belangrijke rol in dit boek want Marczewski denkt daar

veel over na. Zij haalt andere auteurs aan dit hier ook hebben geschreven zoals de Franse filosoof Gabriel Marcel (1889 – 1973). Hoop is voor Jane de dragende kracht in haar leven waardoor zij in de periode van haar ziekte staande kan blijven. Hoop is voor haar iets anders dan optimisme want door de hoop is Jane weerbaar en valt zij niet samen met haar – uitzichtloze – situatie. De hoop tilt haar er bovenuit.

Regelmatig refereert Jane aan verhalen uit de Bijbel waaronder de gelijkenis van de vijgenboom. De tijd die deze – nu nog onvruchtbare – boom krijgt om vruchten te dragen, spreekt Jane aan. De boom krijgt de tijd om zich te ontwikkelen. Dat getuigt van vertrouwen in de innerlijke dynamiek van de boom en die gelovige kracht is ook in Jane. “Absolute hoop veronderstelt geloof in een Jij die liefde is” (p. 105). Zo houdt zij ondanks alles wat zij meemaakt vast aan God en voelt zij zich door God vastgehouden.

Dit boek *Het kale meisje in het donker* dwingt respect af. Dit meisje getuigt van een oprecht en doorleefd geloofsvertrouwen in God. Zij ziet haar leven ook door de tijd van ernstige ziekte heen als een geschenk. Dat geschenk is kwetsbaar want het sluit het lijden niet uit.

Piet Raes, filosoof en verantwoordelijk voor vorming en catechese in het bisdom Brugge, vertaalde dit boek.

4 Gebedsmoment Hoopvol in het leven staan

4.1 Lied Blijf niet staren op wat vroeger was (H. Oosterhuis)

Blijf niet staren op wat vroeger was.

Sta niet stil in het verleden.

Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen

het is al begonnen, merk je het niet?

Te beluisteren op

<https://www.youtube.com/watch?v=AV8OBlkZ8a4&t=2s>

4. 2 We beluisteren Lk. 13, 6-9, een verhaal van hoop

Er was eens een boer die een vijgenboom plantte in zijn tuin.

Na een paar jaar ging hij kijken of er al vijgen aan de boom zaten.

Maar er was nog niets te zien. “Hak hem maar om”, zei de boer tegen zijn knecht. “Die boom is niets waard. Ik kan beter een andere planten.”

“Nee, nee”, zei de knecht “dat is echt te snel! Laat hem nog een jaartje staan. Ik zal hem mest geven en de grond goed losmaken.

Wie weet zijn er dan volgend jaar vruchten. Als dat niet zo is kunnen we hem altijd nog omhakken.”

en daarna de tekst van **Jesaja 46,4**

“Tot in je ouderdom ben Ik dezelfde,
tot op je hoge leeftijd zal Ik jullie dragen.
Ik heb het gedaan, en Ik zal blijven dragen.
Ik zal dragen en redden.”

4.3 Korte overweging

Ook als onze lichamen ouder worden en onze dagen trager verlopen, blijft God dezelfde. Hij is de dragende kracht, onze stille metgezel. Oud worden is geen verlies, maar een nieuwe vorm van leven, met een eigen waarde en zegen. De hoop groeit in de eenvoud van elke dag, in het luisteren naar elkaar, in het aanvaarden van het nu.

4.4 Voorbeden (kunnen afwisselend gebeden worden)

Vertrouwend op Gods mededogen bidden wij voor de mens, voor alles wat op ons hart ligt. *(telkens tussenin even stilte)*

- Mocht de nacht die komt
rust brengen voor zoveel mensen die in onrust leven.
- Voor jonge mensen
dat ze kracht en vertrouwen vinden in hun vriendschappen
- Voor de kinderen van Gaza en de moeders in Oekraïne en overal in de wereld.
- Als we twifelen en aarzelen
dat er mensen mogen zijn die ons op weg helpen.
- Dankjewel voor al wie in kleine dingen
hoop brengt voor anderen.

Afsluitend gebed

God van leven,
U bent de grond onder onze voeten,
de adem in onze dagen,
de hoop in ons hart.

Ga met ons mee,
in de tijd die nog komt.
Schenk ons rust in het hoofd,
vrede in het hart,
en liefde om door te geven. Amen.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be